

De opvolger van de meester

Dajian Huineng 大鑿惠能 (27 februari 638 - 28 augustus 713), ook bekend als de Zesde Patriarch of Zesde Voorvader van Chan 禪宗六祖, is een semi-legendarische maar centrale figuur in de vroege geschiedenis van het Chinese Chan Boeddhisme.
(Wikipedia)

Liang Kai, *The Sixth Patriarch Cutting the Bamboo*, Song Dynasty (960–1279 AD)

HUI NENG, DIE DE PLAATS VAN DE VIJFDE PATRIARCH HAD VERLATEN, REISDE TWEE MAANDEN NAAR HET ZUIDEN EN BEREIKTE HET TA YU-GEBERGTE. HIJ WERD ACHTERVOLGD DOOR DE MONNIK HUI MING, DIE OORSPRONKELIJK EEN GENERAAL WAS, VERGEZELD VAN ENKELE HONDERDEN MANNEN, DIE HET KLEED EN DE KOM (SYMBOOL VOOR DE OPVOLGING VAN DE PATRIARCHEN) IN BESLAG WILDEN NEMEN.

In Zen geeft elke patriarch zijn kleed en zijn kom aan zijn opvolger, en natuurlijk is er enorm veel concurrentie en menselijke zwakheden, jaloezie....

Deze man, Hui Ming, was veel geleerder, in elk opzicht veel meer ontwikkeld. Hij had het hoge ambt van generaal afgezworen en was discipel geworden; hij had lang geoefend. Maar de meester koos een hele vreemde man, Hui Neng, tot zijn opvolger. In zijn klooster waren minstens twaalfduizend monniken, maar niemand had gedacht dat Hui Neng de opvolger zou worden.

De enige prestatie van Hui Neng was dat hij sinds zijn komst, twintig jaar eerder, van 's morgens vroeg tot 's avonds laat de rijst had schoongemaakt voor de twaalfduizend monniken. Twintig jaar lang had hij niets anders gedaan. Hij was nooit naar de toespraken van de meester geweest, hij had nooit een geschrift gelezen -- in feite was hij analfabeet. Hij was een dorpeling, maar een man met een enorme vastberadenheid.

De dag dat hij ingewijd werd, vroeg Hui Neng aan de meester: "Wat moet ik doen?"

De meester zei, "Ga naar de eetzaal, maak rijst schoon en kom nooit meer bij me terug."

En hij kwam nooit meer terug. Twintig jaar in stilte wachten... omdat de meester had gezegd: "Als het nodig is, kom ik naar je toe. Maar je mag je gezicht nooit meer aan mij laten zien. Je maakt gewoon de rijst schoon van 's morgens tot 's avonds, dan ga je slapen; dan maak je de rijst weer schoon, dan ga je slapen."

Je snapt wel, twintig jaar alleen maar rijst schoonmaken en gaan slapen, zijn mind werd stil. Er was geen meditatie nodig. Hij ging

nooit naar een toespraak -- daar was geen tijd voor. Niemand sprak met hem omdat men dacht dat hij van de laagste categorie was, gewoon een arme dorpeling die niets wist, en hij vroeg nooit iets aan iemand. Mensen liepen hem voorbij alsof hij er niet was. Hij werd voor lief genomen.

De dag kwam voor de meester om zijn lichaam te verlaten, en hij zei: "Voordat ik mijn lichaam verlaat wil ik mijn opvolger kiezen. De manier waarop ik wil kiezen is deze: wie het juiste antwoord weet, moet het 's nachts op mijn deur komen schrijven; als het antwoord juist is, zal hij mijn kled en mijn kom ontvangen."

Deze ex-generaal, Hui Ming, was zeker de belangrijkste persoon van de hele aanhang van de meester, en iedereen dacht dat hij het zou gaan winnen. Dus ging hij 's nachts op de deur schrijven:

"No-mind is het antwoord."

Maar hij was zo bang voor de meester -- bang dat hij een flink pak slaag zou krijgen als het fout zou blijken te zijn -- dat hij het niet ondertekende. Hij dacht: "Als het goed is dan zal ik bekend maken dat ik het geschreven heb; als het fout is dan is het beter om te zwijgen."

Toen de meester 's morgens wakker werd, zei hij: "Wie is die idioot?"

Toen hij dit hoorde, ontsnapte Hui Ming uit het klooster -- misschien zou iemand de meester inlichten omdat een paar mensen het idee hadden opgevat... ze gingen erop letten wie zou gaan schrijven. In feite was het algemeen bekend dat het Hui Ming was!

Twee monniken liepen vlak langs Hui Neng te discussiëren, nadat ze gegeten hadden, en zeiden: "De meester is te hard. Het antwoord lijkt wel juist: 'no-mind' is de hele filosofie van Gautama Boeddha. Wat kan er nog meer gezegd worden?"

Ze waren helemaal vergeten dat Hui Neng zelfs sprak; twintig jaar lang had hij met niemand een woord gewisseld. Hij deed gewoon zijn werk, ging slapen, werd wakker en begon weer met zijn werk. Die dag, toen hij die twee monniken hoorde zeggen dat het antwoord wel juist scheen te zijn en dat de meester te hard was, moest hij lachen. Die twee monniken stopten en zeiden: "Waar lach je nou om?"

Hij zei: "Wie dat geschreven heeft is een idioot."

Dat was precies wat de meester had gezegd: "Wie is de idioot die mijn deur heeft beklad?"

Die monniken konden het niet geloven, maar ze vertelden het aan de meester dat een man met de naam Hui Neng, die hij twintig jaar eerder naar de eetzaal had gestuurd, precies hetzelfde had gezegd: "Wie dit heeft geschreven is een idioot."

De meester zei: "Ik weet het. Hij is de enige man... Ik had gehoopt dat hij zou komen om het antwoord op te schrijven. Maar ik ben helemaal vergeten dat hij in de eerste plaats niet ambitieus is. In de tweede plaats kan hij niet schrijven, hij is analfabeet. In de derde plaats had ik hem verboden: "Wanneer het ooit tijd is zal ik naar je toe komen, jij moet bij het werk blijven dat ik je heb gegeven. Laat nooit je gezicht zien."

Midden in de nacht kwam de meester Hui Neng wakker maken, gaf hem de kom en het kleed en zei: "Vlucht nu weg, want je bent een simpele kerel. Er is heel veel concurrentie, en er zijn gevaarlijke mensen -- die man Hui Ming is generaal geweest, hij is een krijger. Ze zullen proberen het kleed en de kom af te pakken, dus vlucht gewoon zo ver mogelijk weg."

Hui Neng zei, "Maar ik weet niets. Bovendien heb ik geen enkele misdaad begaan. Waarom zou u mij tot Uw opvolger maken? Waarom kan ik niet in vrede leven? U kunt... zoveel mensen staan te popelen om de opvolger te worden, waarom valt u mij lastig?"

Maar de meester zei: "Dit zijn de redenen waarom ik jou lastig val: een man die geen enkele interesse heeft is de juiste man. Een man die geen ambities heeft is waardig. Een man die het hoogste stadium in de traditie van Zen kan weigeren om een patriarch te zijn, een meester der meesters..."

Hui Neng probeerde hem nog over te halen: "Laat me gewoon rijst schoonmaken en verstoor mijn slaap niet! Ik ben moe en in de morgen moet ik weer aan het werk, en denk maar eens aan twaalfduizend monniken en hun rijst..."

De meester zei: "Houd er nou eens mee op! Als de mensen merken dat ik jou heb gekozen, zullen ze je vermoorden. Neem gewoon deze kom en dit kleed en loop weg, want morgenochtend ga ik sterven, en voor die tijd wil ik dat je mijlenver weg bent." Zo werd Hui Neng tot opvolger gekozen.

Vreemde mensen... en vreemd zijn hun verhalen, maar van enorm veel betekenis. Deze Hui Neng werd door Hui Ming, de generaal, met duizenden mensen, achtervolgd om hem te grijpen en met geweld de kom en het kleed van hem af te pakken, zodat Hui Ming zichzelf tot meester kon uitroepen. Dit is de achtergrond van het verhaal. Ming was de eerste die Hui Neng inhaalde, en nog vele anderen kwamen achter hem aan.

DE ZESDE PATRIARCH GOOIDE HET KLEED EN DE KOM OP EEN ROTS EN ZEI: "DIT KLEED BETEKENT GELOOF: HOE KAN HET MET GEWELD GENOMEN WORDEN?"

Geloof kan niet met geweld worden genomen. Geloof groeit alleen in het klimaat van de liefde. Geloof is de hoogste bloei; het kan niet met geweld worden genomen.

"Dus dit is het kleed en dit is de kom. Maar onthoud, dit kleed staat voor geloof, en u bent alleen maar een generaal. U kent de wegen van het geweld, maar niet die van de liefde.

HOE KAN HET MET GEWELD GENOMEN WORDEN? Als u het met geweld kunt nemen, neem het dan."

MING PROBEERDE HET KLEED EN DE KOM OP TE PAKKEN, MAAR KON ER GEEN BEWEGING IN KRIJGEN.

Het lijkt misschien fictief, maar in de diepste ervaring van mijn eigen zelf denk ik niet dat het fictief is. Ik heb mijn eigen verklaring waarom het gebeurde... Hui Neng was een man van vrede en stilte, een man zonder verlangens, en wanneer zo'n man spreekt, spreekt hij met gezag, zijn woorden zijn pure kracht. En toen hij zei: "Deze kom en dit kleed staan voor geloof, en geloof kan niet met geweld worden afgenomen," zou alleen al zijn uitspraak Hui Ming hebben verzwakt.

Hui Ming wist heel goed dat hij geen geloof had, hij wist alleen wat kracht was. Het moet zijn hele wil hebben verzwakt. Het is geen

wonder, het is een simpel psychologisch feit. Hij probeerde het op te rapen... maar hij moet het geprobeerd hebben terwijl hij heel goed wist dat hij het niet kon oprapen.

Osho: The Great Zen Master Ta Hui #32